

Bruksela, 15 grudnia 2014 r.
(OR. en)

16559/14

CO EUR-PREP 48
POLGEN 186
ENV 967
ENER 501
MI 980
RECH 473
COMPET 666
IND 376
ECOFIN 1169
SOC 857
EDUC 347
TELECOM 234
JAI 994
EMPL 198
AG 21

NOTA

Od: Prezydencja

Do: Rada

Dotyczy: Śródkresowy przegląd strategii „Europa 2020”
– Sprawozdanie podsumowujące

Delegacje otrzymują w załączeniu sprawozdanie podsumowujące przygotowane przez prezydencję; przedstawia ono dyskusje i główne postulaty polityczne Rady obradującej w różnych składach, dotyczące śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020”.

SPRAWOZDANIE PODSUMOWUJĄCE PREZYDENCJI

Wprowadzenie

Zgodnie z zapowiedzią zawartą w planie działania prezydencji (dok. 11645/14) przedstawionym Radzie do Spraw Ogólnych na posiedzeniu 23 lipca 2014 r., Rada podjęła szeroko zakrojoną debatę polityczną na temat śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020” w drugiej połowie 2014 r. W niniejszym sprawozdaniu zebrano wkłady ministrów odpowiedzialnych za finanse, zatrudnienie i politykę społeczną, zdrowie, rynek wewnętrzny i przemysł, badania naukowe, transport, telekomunikację, energetykę, środowisko, kulturę, edukację, rolnictwo i spójność. Uwzględnia ono konkluzje przyjęte przez Radę w kontekście tych dyskusji. Opiera się ono także na dyskusjach na forum Rady dotyczących rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2015 r. w zakresie, w jakim odnoszą się one do usprawnienia europejskiego semestru.

Wszystkie składy Rady zajęły się kluczowymi zagadnieniami przeglądu, a mianowicie skutecznością realizacji strategii „Europa 2020” oraz potrzebą usprawnienia zarządzania tą strategią. Przeanalizowały także aspekty właściwe dla swoich obszarów kompetencji.

Na wniosek prezydencji włoskiej, śródkresowy przegląd strategii „Europa 2020” został również omówiony w ramach trójstronnego szczytu społecznego 23 października 2014 r.

Najważniejsze wyniki debat Rady uwypuklono poniżej. Komisję wzywa się do wzięcia ich pod uwagę podczas przygotowywania śródkresowego przeglądu strategii. Nadchodzące prezydencje zachęca się do uwzględnienia tych wyników podczas planowania europejskiego semestru. Rada powróci do śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020” wiosną 2015 r., jak określono w planie działania nadchodzącej prezydencji (dok. 16496/14).

Główne wyniki debat Rady na temat śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020”:

- Obecna strategia „Europa 2020” na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia pozostaje istotna i aktualna. Pięć głównych celów jest odpowiednich i odzwierciedla największe aktualne wyzwania stojące przed Europą na najbliższych 5 lat. Należy więc skupić się na skutecznej *realizacji* i lepszym wykorzystaniu istniejących narzędzi w celu osiągnięcia bieżących celów i założeń. Tworzenie nowych lub dodatkowych celów mogłoby spowodować osłabienie skuteczności strategii.
- Kryzys gospodarczy miał poważny wpływ na rozwój gospodarczy i społeczny w Europie, a co za tym idzie, zdolność do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”. Dlatego Europa powinna dążyć do realizacji bardziej ambitnych celów w zakresie ponownego ukierunkowania strategii poprzez lepszą równowagę między gospodarką fiskalną a gospodarką realną.
- Bardziej skuteczny postęp w osiąganiu celów strategii można osiągnąć poprzez zapewnienie bardziej precyzyjnego i bardziej konkretnego powiązania z europejskim semestrem, w szczególności między jego celami i instrumentami. Byłoby to pomocne w promowaniu niezbędnych reform strukturalnych we wszystkich kluczowych obszarach strategii.
- W tym kontekście należy poprawić ramy zarządzania, przy większym zaangażowaniu różnych sektorów i podmiotów w europejskim semestrze, co pomogłoby zapewnić spójniejszą realizację strategii „Europa 2020”. Wzmocniona koordynacja i współpraca między poszczególnymi międzysektorowymi składami Rady i ich organami przygotowawczymi przyczyniłyby się do osiągnięcia tego celu przy jednoczesnym zachowaniu nacisku na wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Ogólnie rzecz biorąc, uwzględnianie aspektów gospodarczych, społecznych i środowiskowych powinno być bardziej zrównoważone.
- Z praktycznego punktu widzenia należy udoskonalić proces europejskiego semestru, aby zapewnić wdrożenie zaleceń dla poszczególnych krajów. Reformy zaproponowane w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2015 r. odpowiadają na wiele z obaw Rady i powinny zostać zastosowane w praktyce. Sposoby dalszej poprawy procesu obejmują: (i) zmieniony harmonogram europejskiego semestru, co pozwoli na lepszy proces konsultacji w oparciu o terminowe i odpowiednie informacje, (ii) precyzyjniej ukierunkowane zalecenia dla poszczególnych krajów, (iii) zwiększoną odpowiedzialność państw członkowskich za realizację zaleceń dla poszczególnych krajów i zwiększoną rozliczalność z tym związaną (np. presję partnerską i analizę porównawczą), (iv), w stosownych przypadkach – mniej nakazowe podejście do zaleceń dla poszczególnych krajów z większą elastycznością dla państw członkowskich w określaniu działań, jakie należy podjąć, i wreszcie, (v) wystarczające monitorowanie i działania następcze w ramach europejskiego semestru.

- Inicjatywy przewodnie strategii „Europa 2020” często miały ograniczoną wartość dodaną w terenie, a ich wyniki były różne. Inicjatywy przewodnie o najwyższej wartości dodanej, takie jak Europejska agenda cyfrowa oraz inicjatywy w dziedzinie badań i rozwoju oraz klimatu i energii, powinny w pewnej formie pozostać, lecz istnieje możliwość ich udoskonalenia. Ogólne ramy polityki i ustalenie priorytetów działań w każdej dziedzinie uznano za istotne, ale niekoniecznie w postaci inicjatyw przewodnich.
- Obszary, które wymagają szczególnej uwagi w trakcie przeglądu i dalszej realizacji strategii „Europa 2020” obejmują ukończenie tworzenia jednolitego rynku oraz jego lepszą integrację w ramach strategii, poprzez uwzględnianie stosownych kwestii w politykach UE. Pomogłoby to zagwarantować, że polityki nadal będą koncentrować się na osiągnięciu wzrostu gospodarczego, tworzeniu miejsc pracy i konkurencyjności, a to z kolei pozwoliłoby uznać potencjał innych sektorów w zakresie wnoszenia wkładu w gospodarkę.
- W szczególności podkreślono znaczenie zielonej gospodarki i zazielenianie europejskiego semestru. Przejście w kierunku bardziej zasobooszczędnej gospodarki o obiegu zamkniętym może przyczynić się do trwałego wzrostu gospodarczego i konkurencyjności Europy w zglobalizowanym świecie. Polityki zatrudnieniowe i społeczne również powinny być uwzględniane, aby przyczynić się do wzrostu gospodarczego UE. Spójne polityki gospodarcze powinny uwzględniać skutki społeczne i w dalszym ciągu wspierać podejście z udziałem wszystkich zainteresowanych stron, które uwzględnia kształcenie, dobrostan i walkę z ubóstwem. Posłuży to wówczas promowaniu lepszej jakości życia, pracy i włączenia społecznego, które ucierpiało na skutek kryzysu. Sektor kultury i sektor kreatywny mogą mieć w tym swój udział, wspierając m.in. niezbędne umiejętności o podstawowym znaczeniu dla rozwoju innowacji i przedsiębiorczości we wszystkich sektorach. Podkreślono również, że, przy poszanowaniu zasady pomocniczości, również sektor sportu ma do odegrania ważną rolę, jako instrument spójności społecznej i włączenia społecznego. Pełna i wydajna sieć infrastruktury transportowej, w której sieci transeuropejskie są potężnym narzędziem w korzystaniu z rynku wewnętrznego i zwiększaniu dostępności wszystkich regionów, sprawnie funkcjonujący jednolity rynek cyfrowy i postępy w tworzeniu unii energetycznej także stanowią istotny wkład w gospodarkę. Wkłady wszystkich sektorów (w tym np. w dziedzinie badań naukowych i innowacji, sportu, edukacji, rolnictwa, telekomunikacji i energii oraz polityki spójności) również zostały uwypuklone.

- Inwestycje zarówno publiczne, jak i prywatne mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. Walnie przyczyniłyby się one do zapewnienia pomyślnego wyjścia UE z kryzysu i miałyby podstawowe znaczenie w realizacji celów strategii „Europa 2020”. Szczególny nacisk położono na potrzebę większego inwestowania w ludzi i umiejętności w celu zapewnienia ich pełnego przygotowania do gospodarki cyfrowej i innych sektorów generujących wzrost. Program inwestycyjny przewodniczącego Komisji, Jean-Claude'a Junckera, jest ważny i należy go umiejscowić w kontekście strategicznego programu Rady Europejskiej, przy czym działania należy w szczególności skoncentrować na wzroście gospodarczym. Cele strategii „Europa 2020” należy również w pełni uwzględnić w europejskich funduszach strukturalnych i inwestycyjnych.

Sprawy gospodarcze i finansowe

W dniach 8 lipca i 9 grudnia 2014 r. Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych (Ecofin) przeprowadziła dwie debaty na temat śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020” i jej realizacji w ramach europejskiego semestru. Podstawą ostatniej dyskusji była wspólna opinia Komitetu Ekonomiczno-Finansowego i Komitetu Polityki Gospodarczej (dok. 16228/14).

Ministrowie uznali, że strategia „Europa 2020” stanowi postęp w stosunku do strategii lizbońskiej, a jej dotychczasowych osiągnięć nie należy lekceważyć. Przedmiot strategii nadal jest w dużym stopniu właściwy, w związku z czym całkowita zmiana nie jest uzasadniona. Pomimo potencjalnych trudności w osiągnięciu wszystkich celów do 2020 r., Rada Ecofin uważa, że pozostają one aktualne i że należy utrzymać poziom ambicji. Dodatkowe główne cele nie są wymagane do skuteczniejszego osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”, a mogą nawet prowadzić do utraty z pola widzenia tego, co najważniejsze, stwarzając sprzeczne priorytety i przeciążając agendę polityczną. Wskaźniki oceniające, czy udało się zrealizować konkretne cele strategii, powinny być proste, porównywalne i, co najważniejsze, ukierunkowane na wyniki.

Strategia „Europa 2020” stanowi odpowiedź na słabości strukturalne odpowiedzialne za niski wzrost gospodarczy i niską wydajność. Odzwierciedla ona również wyzwania UE związane z globalną konkurencją, starzeniem się oraz długoterminową stabilnością finansów publicznych, bezrobociem, ubóstwem, emisją gazów cieplarnianych i wspieraniem bardziej efektywnego wykorzystania zasobów. Kryzys gospodarczy zaostriżył niektóre z tych problemów, w szczególności niski wzrost wydajności, obniżenie potencjału wzrostu gospodarczego oraz wzrost bezrobocia długotrwałego i bezrobocia młodzieży, co spowodowało pogłębienie trudnej sytuacji społecznej. Zasadniczym celem strategii powinno być zatem szybkie i skoordynowane wdrożenie ambitnych programów reform strukturalnych służących zwiększeniu wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w perspektywie krótkoterminowej oraz strukturalnemu zwiększeniu potencjału trwałego wzrostu gospodarczego w perspektywie długoterminowej.

Dokładniej rzecz ujmując, Rada Ecofin stwierdziła, że ogólne cele strategii „Europa 2020” muszą być lepiej powiązane ze stosownymi obszarami polityki i instrumentami, w szczególności z europejskim semestrem oraz zaleceniami dla poszczególnych krajów. Lepsze dopasowanie instrumentów do celów obejmowałoby również zbadanie inicjatyw przewodnich istniejących w ramach „Europa 2020” w sposób bardziej krytyczny. Ze względu na powolne postępy na drodze do osiągnięcia głównych celów, może zaistnieć potrzeba lepszego skoncentrowania inicjatyw przewodnich na konkretnych działaniach. Jednolity rynek jest kolejnym instrumentem, któremu należy poświęcić większą uwagę zarówno na szczeblu UE, jak i na szczeblu krajowym. Szczególną uwagę w tym względzie należy zwrócić na dalsze otwarcie rynków i integrację w sektorze usług i w sektorach sieciowych, w tym w sektorze energii, oraz promowanie jednolitego rynku cyfrowego.

Konieczne jest bardziej ambitne podejście w odniesieniu do wdrażania reform strukturalnych. Zalecenia dla poszczególnych krajów są jednym z kluczowych instrumentów w tym zakresie, ale ich wdrożenie opóźnia się. W celu poprawy sytuacji, zalecenia dla poszczególnych krajów muszą być bardziej konkretne i możliwe do realizacji, a wskazywane w nich działania powinny być precyzyjniej uszeregowane pod względem ważności. Państwa członkowskie ogólnie uznały również, że potrzebne jest lepsze monitorowanie i działania następcze w ramach europejskiego semestru. Bardziej ustrukturyzowane działania podejmowane w związku z zaleceniami przez cały rok byłyby w tym zakresie korzystne.

Odpowiedzialność państw członkowskich można by dodatkowo zwiększyć poprzez wzmocnioną presję partnerską, wymianę najlepszych praktyk i analizę porównawczą polityk. W celu wspierania odpowiedzialności na poziomie krajowym i lepszego odzwierciedlenia wielostronnego charakteru działań nadzorczych, należy rozważyć szerszą dyskusję na temat kluczowych kwestii polityki horyzontalnej. Ogólnie rzecz biorąc, odnotowano, że harmonogram europejskiego semestru byłby przydatny z punktu widzenia odpowiedzialności i presji partnerskiej, zapewniając więcej czasu na analizę i dialog z państwami członkowskimi i monitorowanie wdrażania zaleceń dla poszczególnych krajów. Analiza Komisji leżąca u podstaw zaleceń dla poszczególnych krajów powinna być publikowana przed projektem zaleceń dla poszczególnych krajów, tak aby państwa członkowskie mogły je przedyskutować, jak zasugerowano w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2015 r. Można by przedsięwziąć intensywniejsze działania zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, by podjąć ustrukturyzowany dialog z parlamentami narodowymi i partnerami społecznymi, wspierając krajową debatę polityczną na temat zaleceń dla poszczególnych krajów.

Zatrudnienie i polityka społeczna

W ramach śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020” Rada ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów przeprowadziła 16 października 2014 r. debatę orientacyjną, również w sprawie oceny europejskiego semestru. Ponadto na posiedzeniu Rady EPSCO 11 grudnia, po przedstawieniu tego pakietu dotyczącego zarządzania odnoszącego się do europejskiego semestru 2015, ministrowie przeprowadzili wymianę poglądów na temat rocznej analizy wzrostu gospodarczego, projektu wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu oraz sprawozdania przedkładanego w ramach mechanizmu ostrzegania.

W odniesieniu do strategii „Europa 2020” ministrowie podkreślili, że jej cele dotyczące zatrudnienia i włączenia społecznego są nadal aktualne i nie należy ich zmieniać. Obecnie do ich osiągnięcia potrzebne jest lepsze wykorzystanie istniejących narzędzi i dostosowanie do istniejących warunków.

Ministrowie zauważyli, że zarządzanie w sytuacji kryzysowej dotąd koncentrowało się na konsolidacji budżetowej i na aspektach makroekonomicznych, ale że nadszedł czas, by polityki zatrudnienia i polityki społeczne uwzględniano we wszystkich stosownych obszarach polityki. W spójnych politykach gospodarczych należy uwzględniać ich wpływ społeczny; powinny się one ogniskować na zatrudnieniu i spójności społecznej. W związku z tym pojawia się także potrzeba większego zrównoważenia struktur zarządzania zarówno na szczeblu komitetów, jak i na szczeblu Rady, gdzie niezbędne są ściślejsza współpraca i lepsza synergia, zwłaszcza między Radą EPSCO a Radą Ecofin. Zarządzanie oraz funkcjonowanie UGW również wymagają dalszego rozwoju jej wymiaru społecznego.

Szczególny nacisk położono na potrzebę zwiększenia inwestycji w ludzi i umiejętności. Aby promować wzrost gospodarczy i wspierać skuteczny popyt, niezbędne są inwestycje publiczne i prywatne po to, by wyciągnąć gospodarkę Europy z recesji.

Aby osiągnąć cele zatrudnieniowe i społeczne, UE potrzebuje silniejszego zaangażowania na rzecz równości płci. W realizacji tej strategii większą uwagę trzeba zwrócić na rolę kobiet na rynku pracy i w społeczeństwie jako całości.

Reakcje na skuteczność inicjatyw przewodnich były różne. Niektórzy ministrowie uważali, nie miały one żadnego realnego wpływu na szczeblu krajowym oraz że tylko te inicjatywy, które wykazały wartość dodaną, należy kontynuować.

Do poczynienia postępów w kierunku realizacji celów strategii potrzebne jest jaśniejsze i bardziej konkretne powiązanie z europejskim semestrem. Kilku ministrów zasadniczo uznało zalety europejskiego semestru, zwłaszcza jego istotną rolę we wspieraniu trudnych reform strukturalnych podejmowanych przez państwa członkowskie. Przypomnieli oni jednak, że konieczne są pewne ulepszenia w celu zwiększenia skuteczności semestru. Ulepszenia te dotyczyły przede wszystkim wydłużonego harmonogramu, co pozwoliłoby na bardziej merytoryczne konsultacje zarówno w samych państwach członkowskich, łącznie z wszystkimi zainteresowanymi stronami, jak i z Komisją. Potwierdzono również, że większa odpowiedzialność za realizację zaleceń dla poszczególnych krajów, większa swoboda dla państw członkowskich w definiowaniu działań i narzędzi oraz mniej nakazowy charakter tych zaleceń są istotne dla wyeliminowania luk w realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów. Dokładniej rzecz ujmując, ministrowie wskazali, że nieformalny obieg analizy i dokumentów roboczych służb Komisji przed ich opublikowaniem, miałby podstawowe znaczenie dla zapewnienia właściwych rozmów dwustronnych. Ministrowie pozytywnie ocenili również wkład tablicy wyników zawierającej wskaźniki zatrudnienia i wskaźniki społeczne.

Jeśli chodzi o roczną analizę wzrostu gospodarczego, nowa struktura tej analizy na 2015 r., oparta na trzech filarach, została wyraźnie z zadowoleniem przyjęta przez kilku ministrów. Większość państw członkowskich opowiada się za usprawnieniem i uproszczeniem europejskiego semestru. Niektóre delegacje chciałyby, aby zmiany te zostały wprowadzone od razu w 2015 r., podczas gdy kilka innych delegacji opowiada się za tym, by poczekać na wyniki śródkresowego przeglądu.

Zwiększona odpowiedzialność za ten proces została podkreślona przez wiele delegacji jako ważny cel. Wyrażono obawy co do planowanego włączenia wskaźników zatrudnienia i wskaźników społecznych do procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej, która podlega kompetencji Rady Ecofin. Przy poszanowaniu kompetencji Rady EPSCO, może to prowadzić do nakładania się działań w procesie podejmowania decyzji. Zasugerowano podział semestru na dwuletnie okresy i ewentualnie wspólne posiedzenia Rady Ecofin i Rady EPSCO jako możliwości dalszego usprawnienia tego procesu.

Zdrowie

W ramach śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020” Rada (EPSCO – część dotycząca zdrowia) przeprowadziła wymianę poglądów 1 grudnia 2014 r.

Ministrowie zdrowia przypomnieli, że sektor zdrowia wnosi istotny wkład we wzrost gospodarczy i zatrudnienie, na przykład poprzez wydłużanie okresu aktywności zawodowej, wyższą wydajność, mniejsze obciążenia finansowe wynikające ze złego stanu zdrowia, poprawę wyników kształcenia i włączenie społeczne. Jak wskazała Rada (EPSCO) w konkluzjach przyjętych w dniu 6 czerwca 2011 r. „inwestycje w dziedzinie ochrony zdrowia powinny zostać uznane za czynnik wnoszący wkład we wzrost gospodarczy. Zdrowie jest wartością samą w sobie, a równocześnie jest niezbędnym warunkiem w osiągnięciu wzrostu gospodarczego”.

Kilka delegacji zaapelowało o lepsze odzwierciedlenie roli, jaką dobre zdrowie obywateli odgrywa w realizacji celów strategii „Europa 2020” i niektórych z jej głównych celów (takich jak zatrudnienie, badania naukowe i edukacja). Nie poparto jednak dodania żadnego szczególnego głównego celu lub celów częściowych związanych ze zdrowiem. Wymianę informacji i najlepszych praktyk w celu poprawy trwałości i skuteczności systemów opieki zdrowotnej państw członkowskich uznano za najlepszy kierunek dalszych działań.

Podkreślono, że organizacja i świadczenie usług zdrowotnych i opieki medycznej oraz alokacja zasobów na te cele leży w kompetencjach państw członkowskich, które to kompetencje muszą być przestrzegane w procesie europejskiego semestru, w tym w zaleceniach dla poszczególnych krajów. Współpracę między organami przygotowawczymi Rady w sektorze zdrowia i Komitetem Ochrony Socjalnej (SPC) w zakresie oceny zaleceń dla poszczególnych krajów związanych ze zdrowiem trzeba kontynuować i dodatkowo zacieśniać. Należy też rozważyć przeprowadzenie wspólnego przeglądu przez te organy realizacji związanych ze zdrowiem zaleceń dla poszczególnych krajów.

Więcej uwagi na poziomie krajowym należy zwrócić na wyniki osiągnięte przez systemy opieki zdrowotnej. Aby to osiągnąć, konieczne będzie opracowanie wskaźników zdrowotnych oraz promowanie wykorzystania oceny funkcjonowania systemów zdrowotnych (HSPA). Musi to być dostosowane do warunków krajowych, a wymiana najlepszych praktyk na szczeblu UE na temat HSPA miałaby wartość dodaną. Na tym etapie nie ma zgody na korzystanie z HSPA w formułowaniu zaleceń dla poszczególnych krajów.

Istnieje także potrzeba większej koordynacji działań na szczeblu krajowym między ministrami zdrowia a innymi podmiotami biorącymi udział w procesie europejskiego semestru, zwłaszcza ministerstwami finansów, zatrudnienia i ochrony socjalnej.

Konkurencyjność

W ramach śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020” Rada ds. Konkurencyjności przeprowadziła debatę orientacyjną zogniskowaną na posiedzeniu 25 września 2014 r. na rynku wewnętrznym i konkurencyjności przemysłu, a 26 września 2014 r. na badaniach naukowych.

Rynek wewnętrzny i przemysł

Ministrowie zgodzili się, że cele i założenia strategii „Europa 2020” są nadal aktualne. Przegląd śródkresowy nie powinien prowadzić do mnożenia nowych celów, ale utrzymać w centrum uwagi wzrost gospodarczy i zatrudnienie. W tym kontekście podkreślono kluczową rolę odgrywaną przez jednolity rynek i konkurencyjność przemysłu, a ministrowie zaapelowali o mocne osadzenie ich w strategii.

Kilku ministrów wezwało do lepszego powiązania celów strategii „Europa 2020” i europejskiego semestru. Europejski semestr oraz zalecenia dla poszczególnych krajów doceniono co prawda jako narzędzia służące realizacji strategii, jednak większość ministrów stwierdziła, że wdrożenie zaleceń musi się poprawić. Aby tak się stało, należy, zdaniem ministrów, zwiększyć odpowiedzialność państw członkowskich w tym zakresie. Można to osiągnąć poprzez wzmocniony dialog z Komisją przed publikacją zaleceń dla poszczególnych krajów, a także poprzez harmonogram umożliwiający odpowiednie zaangażowanie zainteresowanych stron na szczeblu krajowym. Usprawnienie procedur europejskiego semestru również byłoby użyteczne.

Kilku ministrów zaapelowało o większe skoncentrowanie się na sektorach o wysokiej wartości dodanej, takich jak usługi cyfrowe / usługi o wysokiej wartości dodanej, innowacje i kluczowe technologie prorozwojowe. Plan inwestycyjny dla Europy, ogłoszony przez przewodniczącego Komisji Jean-Claude'a Junckera, a następnie przyjęty w dniu 26 listopada 2014 r., również został uznany w tym kontekście za istotny przez niektórych ministrów, którzy twierdzili, że powinien on przynieść korzyści przemysłowi, zwłaszcza w sektorach cyfrowym, transportu i energii.

Wielu ministrów podkreśliło potrzebę wzmocnionej roli Rady ds. Konkurencyjności, łącznie ze zwiększoną rolą grupy wysokiego szczebla ds. konkurencyjności i wzrostu gospodarczego. W tym kontekście kilku ministrów zaapelowało o lepszą koordynację działań Rady ds. Konkurencyjności i Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych.

Większość ministrów raz jeszcze potwierdziła kluczowe znaczenie badań naukowych i innowacji jako czynników napędzających wzrost gospodarczy i zatrudnienie, i z zadowoleniem przyjęli w tym kontekście śródkresowy przegląd strategii „Europa 2020” oraz nowy komunikat Komisji zatytułowany „Badania naukowe i innowacje jako źródła ponownego wzrostu gospodarczego”, opublikowany w czerwcu 2014 r. Większość ministrów była zdania, że należy utrzymać określony w strategii „Europa 2020” cel równy 3% unijnego PKB na badania i rozwój, z uwagi na jego poziom ambicji, nawet jeżeli większość państw członkowskich wciąż pozostaje w tyle.

Ministrowie pozytywnie przyjęli również nacisk na „jakość” inwestycji w zakresie badań naukowych i innowacji, zaprezentowany w komunikacie Komisji, z mocnym akcentem na to „jak” i „gdzie” podejmowane są decyzje w sprawie inwestycji w zakresie badań naukowych i innowacji na poziomie strategii, planowania i na szczeblu instytucjonalnym. Ministrowie zasadniczo byli zgodni co do tego, że w czasach, gdy niektóre państwa członkowskie mają ograniczony budżet na badania naukowe i innowacje i muszą podejmować inteligentne działania na rzecz konsolidacji budżetowej, wydatki na badania naukowe i innowacje powinny być bardziej skuteczne, aby mogły wywrzeć większy wpływ, z uwzględnieniem również niekonwencjonalnych środków, takich jak „pakiet Junckera”, który poprzez skoncentrowanie się na inwestycjach w nowe i innowacyjne przedsięwzięcia stanowić będzie uzupełnienie programu „Horyzont 2020”.

Równocześnie reformom tym muszą towarzyszyć pro wzrostowe środki i działania zmierzające do pełnej realizacji „Europejskiej przestrzeni badawczej”, „jednolitego rynku” wiedzy, który zapewni nowy impuls dla europejskiej gospodarki dzięki silniejszemu ekosystemowi badań i większym możliwościom zatrudnienia dla wszystkich innowatorów, zwłaszcza kobiet i młodych naukowców. W związku z tym prezydencja podkreśla, jak ważne jest rozszerzenie koncepcji wspólnej przestrzeni badawczej na obszar Morza Śródziemnego. Niektórzy ministrowie podkreślili także, jak istotne jest zapewnienie inteligentniejszych i bardziej sprzyjających innowacjom ram regulacyjnych.

Niektórzy ministrowie uważali europejski semestr za niezbędne ramy w celu promowania reform strukturalnych w zakresie badań naukowych i innowacji, ze szczególnym naciskiem na potencjalne reformy krajowych systemów badań naukowych i edukacji. W kontekście wdrażania reform i poprawy jakości inwestycji w badania naukowe i innowacje, strategię inteligentnej specjalizacji postrzegane były jako najważniejsze narzędzie służące ukierunkowywaniu inwestycji. Co więcej, wiele państw członkowskich zaakcentowało optymalizację zasobów i wspólne działania poprzez dostosowanie krajowych programów dotyczących badań naukowych i innowacji lub wspólne programowanie, w szczególności w reakcji na najważniejsze wyzwania społeczne.

Kilku ministrów uznało rozwój bazy kapitału ludzkiego za bardzo istotną dla przyszłości badań naukowych i innowacji w Europie. Polityka edukacyjna jest naturalnym elementem promowania wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i konkurencyjności, poprzez powiązanie sfery kształcenia i sfery środowisk akademickich z potrzebami przemysłu i rynku pracy, jak również naturalnym elementem wzmocnienia przedsiębiorczości, umiejętności transferowalnych i umiejętności w zakresie innowacji. W tym kontekście zwrócono również uwagę na znaczenie zmniejszenia istniejących różnic w zdolnościach badawczych w UE. Kolejnym aspektem, który należy szczegółowo rozważyć, jest związek między nauką a społeczeństwem w celu zapewnienia, by nasze badania naukowe i innowacje były coraz bardziej „odpowiedzialne”, uznać rolę społeczeństwa w pobudzaniu innowacji oraz by promować dobroczynność na rzecz badań podstawowych.

Pomimo wysiłków podejmowanych w ostatnim czasie przez Komisję, ministrowie uznali również, że brak jest wiarygodnych wskaźników produktu, co utrudnia dokonanie oceny jakości, skuteczności i wpływu polityk dotyczących badań naukowych i innowacji. Niektórzy ministrowie podkreślili, jak ważna jest metodyka monitorowania nie tylko wkładu badań naukowych i innowacji, lecz również wyników polityk i środków dotyczących badań naukowych i innowacji.

Wszyscy ministrowie podkreślili, że **przestrzeń kosmiczna** jest bez wątpienia obszarem, któremu musimy przyglądać się z coraz większą uwagą, ze względu na jego ogromny potencjał w przyczynianiu się do innowacji, wzrostu gospodarczego i dobrostanu obywateli. W tym względzie Rada postanowiła działać na rzecz opracowania europejskiej długoterminowej strategii dotyczącej badań kosmicznych.

Transport, Telekomunikacja i Energia

Transport

3 grudnia 2014 r. Rada ds. Transportu przyjęła konkluzje w sprawie infrastruktury transportowej oraz transeuropejskiej sieci transportowej (dok. 16363/14).

W wyniku przeprowadzonej debaty jawnej na nieformalnym posiedzeniu Rady ds. Transportu 16 i 17 września 2014 r. w Mediolanie i na podstawie „pakietu dotyczącego miejsc pracy, wzrostu gospodarczego i inwestycji” zaproponowanego przez przewodniczącego Jean-Claude'a Junckera, w konkluzjach podkreślono, że inwestycje w infrastrukturę transportową wspierają wzrost gospodarczy, konkurencyjność i zatrudnienie, stanowiąc tym samym kluczowy konkretny wkład w przegląd śródkresowy strategii „Europa 2020”.

W swoich konkluzjach Rada podkreśla, że kompletna i wydajna sieć infrastruktury transportowej jest ważnym narzędziem przyczyniającym się do wykorzystania potencjału rynku wewnętrznego i wzmacniającym dostępność wszystkich regionów.

W szczególności Rada wzywa do:

- przyjęcia wyważonego podejścia do stabilnych finansów publicznych i wzrostu; wzywa też do otwartości na innowacyjne programy finansowania w celu wspierania wysiłków na rzecz utworzenia transeuropejskiej sieci bazowej do 2030 r.;
- uruchomienia jak największej liczby inwestycji, skoncentrowania środków finansowych instrumentu „Łącząc Europę” na sieci bazowej, łączenia ich – w stosownych przypadkach – z innymi źródłami UE, łączenia dotacji z innowacyjnymi instrumentami finansowymi i tym samym przyciągania aktywów na rynkach kapitałowych;
- stworzenia (przez państwa członkowskie we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym i Komisją) portfela projektów mających rzeczywistą europejską wartość dodaną, zwiększając tym samym konkretny wkład w mobilizowanie inwestycji w gospodarce europejskiej;
- pełnego wykorzystania podejścia opartego na korytarzach sieci bazowej, a mianowicie w ramach prac realizowanych przez koordynatorów europejskich w celu ułatwienia realizacji i tworzenia solidnych planów prac dotyczących korytarzy;
- podejmowania, w razie konieczności, środków w celu zmniejszenia przeszkód prawnych lub administracyjnych – w takich dziedzinach, jak pomoc państwa czy procedury zezwoleń – jak również w celu poprawy warunków ramowych polityki transportowej;
- skierowania należytej uwagi na wyposażenie infrastruktury w celu umożliwienia stosowania czystych technologii transportowych i inteligentnych systemów transportowych, a także na węzły miejskie i transportowe; inwestowania nie tylko w nową infrastrukturę, lecz również utrzymania i rewitalizacji istniejącej infrastruktury, tak aby infrastruktura i system transportowy w UE jako całość były bardziej efektywne i zrównoważone.

Rada ds. TTE (Telekomunikacja) omówiła śródkresowy przegląd strategii „Europa 2020” podczas posiedzenia 27 listopada 2014 r. Ministrowie przyjęli z zadowoleniem proces przeglądu i w dużej mierze poparli kontynuację strategii „Europa 2020”, w tym Europejskiej agendy cyfrowej, będącej jedną z jej inicjatyw przewodnich, jednakowoż zaapelowali, aby bardziej skupiała się ona na działaniach związanych ze wzrostem gospodarczym i miejscami pracy.

Debata koncentrowała się na wartości dodanej tej strategii i jej inicjatywy dotyczącej Europejskiej agendy cyfrowej, a także na ewentualnym dostosowaniu priorytetów na pozostałe pięć lat. Okazało się, że ministrowie wyrażali się zasadniczo pozytywnie o strategii i podkreślali znaczenie Europejskiej agendy cyfrowej w zwiększaniu widoczności kwestii cyfrowych na szczeblu unijnym i krajowym.

Ministrowie uznali, że poczyniono postępy w wielu kwestiach cyfrowych (co zostało potwierdzone w najnowszej tablicy wyników agendy cyfrowej), wymienili jednak różne obszary, w których należy dołożyć więcej starań, obszary, które są w dużej mierze zgodne z bieżącymi priorytetami Europejskiej agendy cyfrowej:

- rozwój umiejętności cyfrowych w świetle rosnących niedoborów wykwalifikowanej kadry, zarówno po stronie użytkowników, jak i dostawców, oraz przyciąganie młodych ludzi do sektora ICT,
- udzielanie wsparcia dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność i dla MŚP, w szczególności jeżeli chodzi o zmniejszanie barier administracyjnych,
- rozwiązywanie kwestii podatkowych w odniesieniu do platform cyfrowych,
- dalsze wysiłki na rzecz ukończenia tworzenia jednolitego rynku cyfrowego, w szczególności w celu ułatwienia handlu elektronicznego i poprawy bezpieczeństwa w Internecie,
- zmniejszenie przepaści cyfrowej między państwami członkowskimi, a także w obrębie państw członkowskich (obszary wiejskie a obszary miejskie),
- promowanie rozwoju administracji elektronicznej i elektronicznego dostępu do usług publicznych, w szczególności transgranicznych, co wymaga poprawy interoperacyjności,
- wspieranie dalszego rozpowszechniania szybkich sieci szerokopasmowych. Pod tym względem zagwarantowanie pewności regulacyjnej jest warunkiem koniecznym dla inwestorów. Niektórzy ministrowie wspomnieli o potencjale planu inwestycji na kwotę 315 mld EUR, zaproponowanego przez Komisję,
- większe wsparcie dla badań i innowacji, przetwarzania w chmurze i dużych zbiorów danych.

Ministrowie zaproponowali również tworzenie partnerstw publiczno-prywatnych, tak aby przyspieszyć postępy i ułatwić finansowanie. Wezwali do poprawy procedur konsultacji na temat zaleceń dla poszczególnych krajów pomiędzy państwami członkowskimi a Komisją, w ramach europejskiego semestru. Zwrócili się także, w kontekście przeglądu strategii „Europa 2020”, o większe skoncentrowanie Europejskiej agendy cyfrowej na działaniach związanych ze wzrostem gospodarczym i miejscami pracy pod kątem konkurencyjności.

Energia

Rada ds. TTE (Energia) omówiła śródkresowy przegląd strategii „Europa 2020” podczas posiedzenia 9 grudnia 2014 r. Delegacje przyjęły z zadowoleniem proces przeglądu i w dużej mierze poparły kontynuację strategii „Europa 2020”, choć zaapelowały, aby bardziej skupiała się ona na działaniach związanych ze wzrostem gospodarczym i miejscami pracy.

Na podstawie trzech pytań dotyczących: wartości dodanej tej strategii, sektorów, którym należy nadać priorytet, oraz wkładu europejskiego semestru w zarządzanie ramami klimatyczno-energetycznymi do roku 2030, okazało się, że delegacje miały zasadniczo pozytywne podejście do strategii, zwracając uwagę na jej wartość w zwiększaniu widoczności i w ułatwianiu realizacji celów w dziedzinie energii i klimatu na szczeblu krajowym, jak również w stymulowaniu tworzenia powiązanych miejsc pracy. Ważne jest jednak, aby rozważyć szerszy obraz i spojrzeć na powiązane aspekty, np. integrację rynku, połączenia międzysystemowe i rozwój sieci, które pozostają w tyle.

Wiele delegacji zauważyło, że efektywność energetyczna, energia ze źródeł odnawialnych, wewnętrzny rynek energii oraz połączenia międzysystemowe, sektory budownictwa i transportu, badania naukowe i innowacje oraz inwestycje w technologie niskoemisyjne powinny być traktowane priorytetowo w nadchodzących pięciu latach. Zauważono jednak również, że należy uwzględniać szczególne krajowe okoliczności, a co za tym idzie, priorytety. Należy nadać większą rangę aspektom konkurencyjności i uprzemysłowienia, do których powinna przyczyniać się strategia „Europa 2020”. Pożądane byłoby również bardziej systematyczne składanie sprawozdań na temat badań naukowych i innowacji.

Nie wszystkie delegacje mogły zgodzić się na związek między strategią „Europa 2020” a ramami klimatyczno-energetycznymi do 2030 r. Niektóre zauważyły, że strategia „Europa 2020” będzie miała wpływ na realizację ram do 2030 r., natomiast inne delegacje nie uznały za celowe dostosowania strategii „Europa 2020” do celów dotyczących roku 2030. W tym samym duchu delegacje podkreśliły konieczność unikania powielania działań podejmowanych w ramach różnych procesów zarządzania (europejskiego semestru, działań związanych z 2030 r., unii energetycznej), które mogą równolegle dotyczyć podobnych tematów. Warto również obecnie przyrzeć się spójności strategii „Europa 2020” z projektem unii energetycznej.

Co do działań – kilka delegacji zaapelowało o większą elastyczność i o możliwość szerszych konsultacji i zaangażowania zainteresowanych stron na szczeblu krajowym w celu uzyskania współodpowiedzialności państw członkowskich za strategię. Bardziej efektywnej realizacji strategii mogłaby również pomóc ściślejsza współpraca między zainteresowanymi departamentami sektorowymi na szczeblu krajowym i unijnym.

Środowisko

Po publicznej debacie na posiedzeniu 28 października 2014 r. Rada ds. Środowiska przyjęła konkluzje na temat ekologizacji europejskiego semestru i strategii „Europa 2020” (dok. 14731/14). Konkluzje powstały na podstawie wymiany poglądów przeprowadzonej wspólnie przez ministrów środowiska i ministrów pracy na nieformalnym posiedzeniu w Mediolanie w lipcu.

Przyjęcie konkluzji na ten temat stanowi silniejszy sygnał polityczny ze strony Rady ds. Środowiska, która w ostatnich latach regularnie prowadziła wymiany poglądów na temat ekologizacji europejskiego semestru. Konkluzje te zapewniają konkretną podstawę opracowywanego przez prezydencję sprawozdania podsumowującego w sprawie śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020” w odniesieniu do aspektów tej strategii dotyczących środowiska i zrównoważonego rozwoju oraz realizacji tej strategii.

W konkluzjach, a także podczas debaty ministerialnej, uznano, że bardziej ekologiczna gospodarka przyczynia się do dobrobytu w dłuższej perspektywie, a także podkreślono potrzebę przejścia w kierunku zasobooszczędnej gospodarki o obiegu zamkniętym. Reformy strukturalne, takie jak te, których wymaga zielona gospodarka / gospodarka o obiegu zamkniętym, odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu trwałego wzrostu gospodarczego i konkurencyjności Europy w obecnym zglobalizowanym świecie. Uznając zatem znaczenie, jakie polityki w zakresie ochrony środowiska mają dla stawienia czoła obecnym wyzwaniom związanym z zarządzaniem gospodarczym Unii, należy zdecydowanie potwierdzić wymiar ekologiczny strategii „Europa 2020”.

W szczególności, potencjał zasobooszczędności w zakresie ekologicznego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia powinien zostać włączony w strategię oraz należy wzmocnić synergie między różnymi elementami strategii „Europa 2020”. W konkluzjach rozważono także różne instrumenty, które można by zastosować, aby ułatwić przejście w kierunku bardziej zrównoważonej, niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki, takie jak przesuwanie opodatkowania z pracy na zanieczyszczenie, wykorzystywanie energii i zasobów w sposób neutralny dla budżetu, stosowanie zasady „zanieczyszczający płaci”, zielone zamówienia publiczne, ekoprojekt oraz ekoinnowacje, synergie między kapitałem naturalnym i kulturowym w celu opracowywania polityk sektorowych, które łączą ekosystemy i ich usługi, wsparcie dla zasobooszczędnych działań, w szczególności w MŚP, rozwój zielonej infrastruktury oraz stopniowe wycofywanie dotacji o skutkach szkodliwych dla środowiska.

W konkluzjach podkreślono między innymi potrzebę:

- lepszego zintegrowania efektywnego gospodarowania zasobami w ramach strategii „Europa 2020”, m.in. poprzez ustanowienie unijnego niewiążącego ambitnego celu, (do potwierdzenia przez prezydencję)
- wzięcia pod uwagę zasad gospodarki o obiegu zamkniętym i potencjału w zakresie zielonego zatrudnienia w ramach europejskiego semestru, w miarę możliwości począwszy od 2015 r.,
- prowadzenia bardziej ustrukturyzowanej i regularnej sprawozdawczości w odniesieniu do umiejętności ekologicznych, zatrudnienia i wzrostu gospodarczego w ramach wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu załączonego do rocznej analizy wzrostu gospodarczego,
- dalszego opracowywania szerszej definicji ekologicznych miejsc pracy, a także usprawnienia narzędzi monitorowania i sprawozdawczości, w tym metody lepszego uwzględniania postępów w kierunku efektywnego gospodarowania zasobami na szczeblu krajowym,
- opracowania systemu oceny zasobów naturalnych, różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych przez nie zapewnianych (unijny „naturalny kapitał”),
- poprawy procesu zarządzania strategią „Europa 2020” poprzez zwiększenie roli ministrów środowiska w europejskim semestrze, tak aby zapewnić zrównoważoną integrację aspektów środowiskowych, społecznych i gospodarczych w tym procesie.

Edukacja

Ministrowie edukacji uczestniczący w posiedzeniu Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu 12 grudnia 2014 r. omówili argumenty ekonomiczne odnoszące się do edukacji w kontekście śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020”.

Ministrowie uzgodnili, że włączenie edukacji do strategii jest uznaniem zasadniczej roli, jaką odgrywa edukacja w zakresie rozwoju umiejętności i zdolności do zatrudnienia, wzmocnienia potencjału innowacyjnego i pobudzania konkurencyjności. Przyczyniło się to nie tylko do ogólnej strategii na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, lecz, co równie ważne, do poprawy systemów kształcenia i szkolenia w całej Unii. Choć odpowiedzialność państw członkowskich za politykę kształcenia i szkolenia miała wciąż zasadnicze znaczenie, to inicjatywy na szczeblu UE wykazały swoją zdolność do inspirowania i wzmocniania cennych krajowych reform, dotyczy to w szczególności programu Erasmus+, który był okazją do dyskusji na temat wartości dodanej międzynarodowych programów mobilności poprzez „ustrukturyzowane doświadczenia w dziedzinie mobilności programów nauczania”.

W odniesieniu do dwuczęściowego głównego celu w dziedzinie edukacji, tj. ograniczenia wczesnego kończenia nauki oraz zwiększenia odsetka wykształcenia wyższego, wielu ministrów podkreśliło ważną rolę, jaką odegrały one na szczeblu krajowym, zwłaszcza w zakresie zmniejszenia liczby osób wcześnie kończących naukę. Wielu ministrów poinformowało o solidnych postępach w kierunku osiągnięcia obu części tego celu i poparło ich utrzymanie, chociaż niektórzy dodali, że potrzebne są wskaźniki jakościowe oraz ilościowe. W odniesieniu do innych priorytetów na nadchodzący okres, kilku ministrów było zdania, że należy położyć większy nacisk na niektóre ze wspólnych wyzwań określonych w zaleceniach dla poszczególnych krajów. Obejmują one konieczność poprawy podstawowych umiejętności, uatrakcyjnienia kształcenia i szkolenia zawodowego, promowania uczenia się poprzez praktykę w miejscu pracy i przyuczania do zawodu oraz zwiększenia możliwości kształcenia dorosłych, jak i edukacji drugiej szansy. Niektórzy ministrowie zaapelowali też o zwiększenie wysiłków na rzecz rozwijania i promowania cyfrowego uczenia się oraz wspierania kreatywności i zdolności innowacyjnych poprzez edukację.

Kilku ministrów zauważyło, że edukacja nie ogranicza się jedynie do przygotowania młodych ludzi do zatrudnienia, lecz że posiada ona rzeczywistą wartość i ma do odegrania istotną rolę w promowaniu spójności społecznej i aktywności obywatelskiej. Ministrowie byli zasadniczo zgodni co do tego, że edukacja stanowi inwestycję w przyszłość o potencjalnie znaczących długoterminowych korzyściach gospodarczych i społecznych, choć wielu z ministrów przyznało, że w czasach ograniczeń budżetowych, ważne jest zapewnienie, by inwestycje te były skuteczne pod kątem wyników kształcenia. Kilku ministrów z zadowoleniem przyjęło fakt, że kształcenie i szkolenie należą do dziedzin uwzględnionych w niedawnym wniosku Komisji dotyczącym znaczącego nowego pakietu inwestycyjnego.

I wreszcie, ministrowie podkreślili znaczenie i użyteczność promowania współpracy międzysektorowej z innymi dziedzinami polityki, czego ilustracją może być obecność ministrów ds. zatrudnienia z trzech prezydencji na posiedzeniu Rady oraz coraz intensywniejsza współpraca z Komitetem Zatrudnienia. Powszechnie zgodzono się jednak co do tego, że podstawowe znaczenie ma utrzymanie holistycznego podejścia do edukacji w perspektywie uczenia się przez całe życie, od wczesnej edukacji poprzez kształcenie i szkolenie zawodowe, aż do kształcenia dorosłych, a także co do tego, że Rada ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu powinna zachować odpowiedzialność za wszystkie te obszary.

Kultura

Rada ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu (Kultura) przeprowadziła debatę na forum ministrów kultury 25 listopada 2014 r. w sprawie wkładu sektora kultury i sektora kreatywnego, w tym dziedzictwa kulturowego, do realizacji celów strategii „Europa 2020”.

Ministrowie podkreślili, że sektor kultury i sektor kreatywny są ważnym źródłem wzrostu gospodarczego, a ich potencjał musi zostać w pełni wykorzystany przez Unię, w momencie gdy dąży ona do powrotu na ścieżkę silnego, zrównoważonego wzrostu, zarówno pod względem PKB, jak i zatrudnienia.

Sektor kultury i sektor kreatywny (jak również turystyka związana z kulturą, co jest szczególnie ważne w niektórych państwach członkowskich) są same w sobie bardzo ważnymi sektorami gospodarki o ogromnym potencjale dla przyszłego wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Podczas debaty szczególnie podkreślono kwestię agendy cyfrowej jako jednego z kluczowych obszarów, w których konieczne jest przyspieszenie postępów za pomocą reformy przepisów dotyczących praw autorskich oraz unowocześnienia dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych.

Są jednak również przekrojowe, międzysektorowe skutki: to dzięki kulturze rodzi się i rozwija kreatywność, a umiejętności te mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju innowacji i prawa do przedsiębiorczości w całej gospodarce. Nowe technologie mogą również być połączone z tradycyjnymi zasobami umiejętności w celu opracowania nowych metod produkcji i pracy twórczej.

Podczas debaty podkreślono także kluczową rolę kultury jako sposobu budowania społeczności i wzmacniania spójności społeczeństw, w czasie gdy utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia stanowi obciążenie dla tej spójności. Wielu ministrów przypomniało również, że niewątpliwie kultura ma wartość ekonomiczną, jednak posiada także wartość sama w sobie. Kluczowym elementem europejskiej tożsamości jest bogate i różnorodne dziedzictwo kulturowe Europy, także jako źródło inspiracji dla cennych gospodarczo kreatywności i innowacji oraz źródło przewagi konkurencyjnej nad innymi regionami świata. Niezwykle istotne jest zatem, by zachować tę różnorodność kulturową.

Ministrowie uznali, że w celu pełnego wykorzystania potencjału kultury w zakresie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia niezbędne jest wzmocnienie powiązań między kulturą a innymi obszarami polityki, w tym edukacją, finansami, turystyką i zatrudnieniem. Zgłaszano jednak rozbieżne poglądy co do tego, czy bardziej formalne włączenie do europejskiego semestru jest konieczne lub pożądane, zwłaszcza ze względu na to, że na mocy art. 167 TFUE kompetencje w tej dziedzinie należą przede wszystkim do państw członkowskich.

13 października 2014 r. Rada ds. Rolnictwa i Rybołówstwa przeprowadziła debatę orientacyjną w ramach śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020”.

Ministrowie zasadniczo zgodzili się co do tego, że cele strategii „Europa 2020” są nadal aktualne i że na tym etapie nie powinny być zmieniane. Podkreślili ważną rolę rolnictwa w osiąganiu celów strategii. Rola ta powinna być bardziej doceniona. W wielu państwach członkowskich sektor rolny odgrywa kluczową rolę w ożywieniu gospodarczym poprzez utrzymanie lub wręcz zwiększenie zatrudnienia i wzrostu gospodarczego na obszarach wiejskich.

Kilku ministrów było zdania, że realizacja strategii „Europa 2020” mogłaby zostać jeszcze bardziej usprawniona, oraz podkreśliło potrzebę bardziej spójnego podejścia. Środki mające na celu realizację głównych celów, w tym zaleceń dla poszczególnych krajów, powinny się wzajemnie uzupełniać, zapobiegać nakładaniu się działań i zapewniać spójność z ogólnymi celami. W związku z powyższym wielu ministrów zaapelowało o większą elastyczność, pozwalającą państwom członkowskim na wybranie najbardziej odpowiedniego środka do osiągnięcia celów. Kilku ministrów podniosło również kwestię odpowiedzialności, podkreślając potrzebę większego zaangażowania władz krajowych w opracowywanie zaleceń dla poszczególnych krajów w celu poprawy ich wdrażania.

Wielu ministrów uznało, że zreformowana wspólna polityka rolna (WPR) oferuje kompleksowy zestaw narzędzi wspierających realizację wszystkich pięciu celów strategii „Europa 2020”. W szczególności, na podstawie celów strategii „Europa 2020” opracowane zostały priorytety drugiego filara WPR, czyli rozwoju obszarów wiejskich. W tym kontekście kilku ministrów zauważyło, że kluczem do realizacji na szczeblu krajowym – nad czym pracują – jest zapewnienie, by cele strategii „Europa 2020” były głęboko zakorzenione w umowach o partnerstwie w zakresie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Rolnictwo przyczyniłoby się w związku z tym do wdrożenia strategii w sposób konsekwentny i spójny, wraz z innymi sektorami gospodarki. Wielu ministrów podkreśliło również znaczenie przyjęcia konkretnych środków dotyczących innowacji, edukacji i szkoleń, a także wsparcia dla młodych ludzi, rolników i MŚP. Przyznali oni, że jednym z głównych wyzwań dla rolnictwa jest zwiększenie zatrudnienia młodzieży oraz umożliwienie wymiany pokoleniowej, ze szczególnym uwzględnieniem odnowy demograficznej w celu zwiększenia konkurencyjności i wartości dodanej sektora rolnego w perspektywie długoterminowej.

Spójność

19 listopada na posiedzeniu Rady do Spraw Ogólnych (Spójność) przeprowadzono wymianę poglądów w sprawie wkładu polityki spójności w przygotowania do śródkresowego przeglądu strategii „Europa 2020”.

Podczas debaty potwierdzono znaczenie polityki spójności w ramach przeglądu śródkresowego strategii „Europa 2020”. Ministrowie podkreślili, że realizacja celów strategii „Europa 2020” opiera się w szczególności na nowych procesach zarządzania gospodarczego, na polityce spójności i na politykach sektorowych i ich finansowaniu. Ponadto podczas debaty na szczeblu ministerialnym podkreślono, że polityka spójności przyczynia się do realizacji celów strategii „Europa 2020” od czasu wprowadzenia tej strategii, na co wskazują wyniki szóstego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. W obecnym kontekście ministrowie podkreślili, że w odniesieniu do okresu programowania 2014–2020 nowa polityka spójności jest w pełni zgodna ze strategią „Europa 2020” i jej głównymi celami oraz jest powiązana z europejskim semestrem i unijnym procesem zarządzania gospodarczego. Wspomniano również o większym ukierunkowaniu na wyniki, tak aby lepiej przyczyniać się do realizacji tej strategii.

Inne przesłania wynikające z debaty odnoszą się do roli, jaką polityka spójności może odegrać we wspieraniu reform strukturalnych, w kontekście wzmocnienia powiązań między polityką spójności a zarządzaniem gospodarczym. Ponadto zasugerowano wyraźniejsze uwypuklenie wymiaru terytorialnego strategii „Europa 2020”, podkreślając potrzebę dalszego wzmocnienia roli władz lokalnych i zwiększenia poczucia odpowiedzialności w związku z zaleceniami dla poszczególnych krajów. Państwa członkowskie i ich regiony stoją przed różnymi wyzwaniami i muszą dokonywać jasnych wyborów co do ich celów, gwarantując w ten sposób inwestowanie w tych dziedzinach, które mają bezpośredni i natychmiastowy wpływ na wzrost gospodarczy i zatrudnienie. Ministrowie poparli także potrzebę przejrzystej i regularnej sprawozdawczości i monitorowania w zakresie polityki.

Ministrowie podkreślili, że należy zachować rozsądną równowagę między wynikami przeglądu strategii „Europa 2020” a specyficznymi cechami polityki spójności, opartą w głównej mierze na stabilnych, długoterminowych inwestycjach w całym okresie programowania. W celu wyeliminowania niedociągnięć w realizacji strategii jej przegląd musi uwzględniać wieloletni cykl programowania, wielopoziomowe zarządzanie oraz aspekty terytorialne i jej logikę inwestycji strukturalnych. Jednocześnie wkład polityki spójności powinien umożliwiać większą swobodę państw członkowskich w kształtowaniu tych środków i instrumentów, w szczególności zaleceń dla poszczególnych krajów, które często uważa się za zbyt nakazowe. Wspomniano również o potrzebie uproszczenia procedur i uwzględnienia obciążeń administracyjnych.

W związku z powyższym ministrowie zasygnalizowali, że polityka spójności musi być bardziej zaangażowana na wcześniejszym etapie europejskiego semestru. Takie zaangażowanie zwiększyłoby skuteczność wkładu polityki spójności w realizację celów strategii „Europa 2020”. Może to również przyczynić się do zapewnienia, by przegląd strategii „Europa 2020” uwzględniał doświadczenia w zakresie programowania i ściślejsze powiązanie polityki spójności z zarządzaniem gospodarczym. To zaangażowanie mogłoby również być jedną z głównych kwestii, które należy rozwiązać w trakcie kolejnych debat na posiedzeniach Rady do Spraw Ogólnych poświęconych spójności.
